

Debreceni Ítéltábla

.....

A Debreceni Ítéltábla a Stelli-Kiss Ügyvédi Iroda (1149 Budapest, Nagy Lajos király u. 108.; ügyintéző: Dr. Stelli-Kiss Sándor ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Dr. Vígh Ügyvédi Iroda (5000 Szolnok, Baross u. 1. IV/20-22.; ügyintéző: Dr. Lajkóné Dr. Vígh Judit ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, 22 727 842 Ft megfizetése iránt indított perében, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság-én meghozottszámú ítélete ellen, az alperes részéről 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - a 2007. október 3-án megtartott nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

v é g z é s t :

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Megállapítja, hogy a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték 900 000 (Kilencszázezer) Ft volt.

Ez ellen a végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetlevelében előadta, hogy az alperes számára fürdőkádak és zuhanytálcák gyártásához folyamatosan szállított üvegszálás poliészter- és műgyantatermékeket, amelyeket az alperes mindenkor minőségi kifogás nélkül átvett, azok kiszámlázott ellenértékét azonban részben késedelmesen, részben egyáltalán nem fizette meg. Emiatt a 2005. augusztus és 2006. augusztus között eltelt időszakra összesen 22 727 842 Ft kiegyenlített tartozása keletkezett az alperesnek, amelynek megfizetésére a perindítást megelőzően eredménytelenül hívta fel. A felperes állította, hogy az alperesnek a fizetést megtagadó válasziratában felhozott minőségi kifogása alaptalan volt és csupán arra irányult, hogy késleltesse a vele szemben kilátásba helyezett bírósági eljárásokat, illetőleg megakadályozza a felszámolási eljárás kezdeményezését. A 2006. november 20-án benyújtott keresetlevelében a felperes az alperest mindezekre tekintettel 22 727 842 Ft vételár-tartozás, valamint 1 136 392 Ft + Áfa összegben megállapítani kért ügyvédi munkadíjból származó és egyéb perköltségei megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperes a keresetlevelét és annak mellékleteit a per első tárgyalására szóló idézéssel együtt 2006. november 29-én vette át. A 2007. február 16-án benyújtott ellenkérelmében elsődlegesen a kereset elutasítását (tartalma szerint a per megszüntetését) kérte arra hivatkozással, hogy a felperes ugyanezen követelés miatt ellene a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróságnál felszámolási eljárást is kezdeményezett, amely eljárás folyamatban van.

Ugyanazon követelés alapján pedig peres- és felszámolási eljárás egyidejűleg nem lehet folyamatban. Másodsorban a jelen per felfüggesztését kérte a folyamatban lévő felszámolási eljárásra tekintettel annak jogerős befejezéséig.

Az alperes érdemi ellenkérelme pedig a kereset teljes elutasítására és a felperesnek a perköltségében való marasztalására irányult. Hivatkozott arra, hogy 2006. október 13-án és 2006. november 23-án minőségi kifogásokat jelentett be a felpereshez, mivel az általa eladott műgyanta minősége nem volt megfelelő, az több alkalommal elvált. Előadta, hogy emiatt nála is több vásárló reklamált, ezekből őt „jelentős kár érte”, és „a szállítmányokat selejtezni is kellett”. Erre tekintettel a felmerült kára vonatkozásában beszámítási kifogást kíván előterjeszteni. Az alperes a jogi képviselője által benyújtott előkészítő iratában - amelyben ügyvédi meghatalmazást nem csatolt - azt is kérte az alperes, hogy a kitűzendő tárgyalást a bíróság a távollétében tartsa meg.

A perben 2007. február 19-én megtartott első tárgyaláson - amelyen az alperes és a jogi képviselője nem jelentek meg - a felperes jogi képviselője a keresetet akként tartotta fenn, hogy a 22 727 842 Ft tőkén és perköltségen túl 2006. szeptember 30-ig 2 108 902 Ft késedelmi kamat megfizetésére is kérte az alperest kötelezni.

Az elsőfokú bíróság a tárgyalást berekesztette és a 3. sorszámon meghozott ítéletében az alperest - a kiegészített keresettel egyezően - arra kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 22 727 842 Ft tőkeösszeget, 2 108 902 Ft késedelmi kamatot, valamint 1 700 000 Ft perköltséget. Az elsőfokú bíróság a keresetlevél mellékleteként csatolt számlákból megállapította, hogy a felek között szállítási szerződés jött létre, amelynek alapján a felperes részéről szállított áruk átvételét, illetőleg az azok ellenértékéből adódó felperesi követelés összegét az alperes nem vitatta. Az alperes védekezésével összefüggésben az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az alperes felszámolását a bíróság még nem rendelte el, ezért a felszámolási eljárásra vonatkozó külön törvénynek a felszámolási eljárásban való igényérvényesítésre vonatkozó szabályait a jelen ügyben még nem kellett alkalmazni. A felszámolási eljárásra tekintettel pedig a tárgyalás felfüggesztésének a Pp. 152.§ (1) és (2) bekezdésében írt törvényi feltételei nem álltak fenn.

Az alperesnek a szavatossági igénybejelentésére történt hivatkozását az elsőfokú bíróság érdemi védekezésneként azért találta alaptalannak, mert az alperes a felperessel azt nem közölte, hogy melyik termék milyen hibája miatt milyen szavatossági igényt érvényesít, így annak megalapozott, vagy megalapozatlan volta nem volt vizsgálható. A kárigény vonatkozásában pedig az volt a jogi álláspontja, hogy az alperesnek annak érvényesítésére, illetőleg a kár összegének meghatározására a felperes fizetési felszólításától, valamint a tárgyalás kitűzésétől elegendő idő állt rendelkezésére, az alperes azonban csupán a beszámítási kifogása benyújtására vonatkozó szándékát jelentette be a bírósághoz, amely így a per befejezésének késleltetésére irányult. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság az alperest a kereseti kérelemmel egyezően marasztalta, megállapítva, hogy a követelés összegét a csatolt számlákkal és a késedelmi kamatszámítással a felperes bizonyította.

Ez ellen az ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen a sérelmezett határozat megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását, és a felperes perköltségben való marasztalását, másodlagosan pedig az ítélet hatályon kívül

helyezését és az elsőfokú bíróságnak újabb eljárás lefolytatására és újabb határozat meghozatalára kötelezését kérte a másodfokú eljárásbeli perköltsége megállapításával. Állította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete jogszabálysértő és megalapozatlan. Jogszabálysértésként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság az előterjesztett védekezését figyelmen kívül hagyva az első tárgyaláson úgy hozott érdemi ítéletet, hogy a feleket nem hallgatta meg, illetőleg a tárgyalásról való távolmaradását előzetesen kimentő jogi képviselőjének nem biztosított lehetőséget arra, hogy a bizonyítási indítványait előterjessze. Emiatt az elsőfokú bíróság hiányosan állapította meg a tényállást annak figyelmen kívül hagyásával, hogy a felperes a szerződésben vállalt kötelezettségét hibásan teljesítette, amely emiatt az alperes a perindítást megelőzően is és a perben is bejelentette a minőségi kifogását a felperessel szemben. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság azzal, hogy az első tárgyalásról távolmaradó, magát előzetesen kimentő jogi képviselőjének - kérelme ellenére - nem biztosított határidőt a részletes védekezése előterjesztésére, elzárta attól, hogy a felperes hibás teljesítésére vonatkozó állításának bizonyítása érdekében előterjeszthesse az igazságügyi szakértő kirendelésére irányuló tervezett bizonyítási indítványát. Mindezek következtében az elsőfokú bíróság a hiányosan megállapított tényállásból téves jogi következtetésre jutott, amikor a közölt indokokkal az alperest a felperes teljes követelésének megfizetésére kötelezte.

A felperes az alperes fellebbezésére nem tett észrevételt.

Az alperes fellebbezése annyiban alapos, hogy az elsőfokú bíróság az eljárás lényeges szabályainak megsértésével hozta meg az ítéletét, amely eljárási szabálysértések a másodfokú eljárás során nem voltak kiküszöbölhetőek. Ezért a sérelmezett ítélet érdemi vizsgálatára nem kerülhetett sor, a jogszerű határozat meghozatala céljából tehát az elsőfokú eljárás megismétlése vált szükségessé.

A Pp. 66.§ (1) bekezdése szerint, amennyiben a törvény egyes perbeli cselekményekre másként nem rendelkezik, a fél helyett az általa, illetve törvényes képviselője által választott meghatalmazott is eljárhat. A Pp. 72.§-a kimondja, hogy a meghatalmazott képviseleti jogosultságát (67-69.§) a bíróság az eljárás bármely szakaszában hivatalból köteles vizsgálni. A felterjesztett iratokból megállapítható, hogy a bíróság az elsőfokú eljárás során ennek a kötelezettségének nem tett eleget.

Az alperes nevében a felperes keresetére vonatkozó érdemi ellenkérelmet 2007. február 16-án a bírósághoz érkezett 2. sorszámú beadványában a Dr. Vígh Ügyvédi Iroda megbízottjaként eljáró Dr. Lajkóné Dr. Vígh Judit ügyvéd nyújtotta be, aki az a beadványához ügyvédi meghatalmazását nem mellékelte, bár arra a Pp. 69.§ (1) bekezdése alapján az első jelentkezésekor köteles lett volna. Az elsőfokú bíróság azonban 2007. február 19-én anélkül tartott az ügyben tárgyalást és hozott érdemi határozatot, hogy megelőzően az alperes képviselőjeként jelentkező ügyvédet az ügyvédi meghatalmazása pótlólag történő csatolására (a mulasztása következményére történő figyelmeztetés mellett) megfelelő határidő kitűzésével felhívta volna, illetőleg az alperest egyidejűleg - a felhívás nem teljesítése esetére - figyelmeztette volna a személyesen, vagy a törvénynek megfelelő meghatalmazottja útján való eljárás szükségességére. Ezzel az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 72.§-ában foglalt kötelezettségét és egyben megsértette a Pp. 135.§ (4) bekezdésében megfogalmazott eljárási szabályt is, amelyek

szerint el kell halasztani a tárgyalást és hiánypótlási felhívást kell kiadni, ha azon a fél nevében megjelent meghatalmazott, vagy törvényes képviselő a képviseleti jogát, illetőleg a per viteléhez szükséges felhatalmazást nem igazolja. Ez a kötelezettség ugyanis értelemszerűen akkor is terheli a bíróságot, ha a meghatalmazás csatolása nélkül a fél helyett nyilatkozó jogi képviselő a tárgyalás elhalasztását és a bizonyítási indítványa előterjesztésére határidő biztosítását kérve a kitűzött tárgyaláson nem jelenik meg, és ugyanakkor elmulasztja a tárgyalást a fél maga is.

Emellett az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 151.§ (1) bekezdésének rendelkezését is, a következők miatt:

A felperes eredeti, a keresetlevelében előterjesztett kereseti kérelme az volt, hogy a bíróság „a Ptk. 292.§ (1) bekezdése alapján 22 727 842 Ft tőke és járulékai”, valamint a teljes perköltsége megfizetésére kötelezze az alperest. A „járulékai”-ként megjelölt követelésének tartalmát azonban pontosan nem határozta meg. Így a keresetlevélből nem állapítható meg, hogy a felperes késedelmi kamatot kívánt-e érvényesíteni és ha igen, mikortól és milyen mértékben.

A 2007. február 19-én megtartott tárgyaláson azonban - amelyen sem az alperes, sem a már jelentkezett (de még meghatalmazás nélküli) jogi képviselője nem vett részt - a felperes jogi képviselője a keresetét akként „tartotta fenn”, hogy azt kérte: „A bíróság kötelezze az alperest 22 727 842 Ft tőke, valamint 2006. szeptember 30-ig 2 108 902 Ft késedelmi kamat megfizetésére”... „a perköltség megfizetése mellett”.

Ez a kereseti kérelem azonban a korábbihoz képest új, meghatározott időponttól kért, meghatározott összegű késedelmi kamat megfizetésére vonatkozó kérelmet is tartalmazott, még akkor is, ha a felperes a keresetlevelében is kért járulékokat, mivel azok mibenlétét pontosan nem határozta meg. Az így kiegészített (felemelt) keresetet pedig az elsőfokú bíróság anélkül bírálta el, hogy a keresetmódosítást a tárgyalási jegyzőkönyv megküldésével a tárgyaláson meg nem jelent alperessel (illetőleg a hiánypótlási felhívás mellett a jog képviselővel is) közölte volna. A Pp. 146.§-ának (4) bekezdése szerint keresetváltoztatás (kiterjesztés) esetén az alperes ellenkérelmére a 139.§ rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Ez a rendelkezés pedig az alperes részére ugyanazokat a védekezési lehetőségeket biztosítja a kiterjesztett keresettel szemben, mint amelyek őt általában a keresettel szemben is megilletik. Ezért a keresetkiterjesztés közlésének elmulasztása folytán az elsőfokú bíróság az alperesnek a felperes kiegészített keresetével szembeni védekezési jogát elvonta, amely eljárási szabálysértés önmagában is indokolta az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 252.§ (2) bekezdése szerint történő hatályon kívül helyezését. Az állandó bírósági gyakorlat szerint ugyanis lényeges eljárási szabályt sért a bíróság, ha az elsőfokú tárgyalás berekesztése előtt történt kereset-kiterjesztés figyelmen kívül hagyásával hoz ítéletet. (Ezt a jogi álláspontot fejtette ki a Legfelsőbb Bíróság például a Bírósági Határozatok című folyóiratban 1985. évben 282. sorszámon és 1992. évben 472. sorszámon közzétett eseti határozataiban.)

Az adott esetben - mindezek mellett - eljárási szabálysértésként kellett értékelni azt is, hogy a perbeli adatokból nem lehet megállapítani, hogy a keresetlevél és az első tárgyalásra szóló idézés megküldésekor az elsőfokú bíróság teljesítette-e a Pp. 3.§ (3) bekezdésében meghatározott tájékoztatási kötelezettségét. (A keresetlevél mellékletére írt

kitűző végzés alapján ugyanis erre a körülményre következtetni nem lehet.) A Pp. 3.§ (3) bekezdésének harmadik fordulata szerint pedig a bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni. Az előzetes tájékoztatási kötelezettség a bíróságot akkor is terheli, ha a félnek jogi képviselője van.

Az adott esetben az alperesnek - a képviseleti jogosultságát csak utóbb, az elsőfokú határozat meghozatalát követően igazoló - jogi képviselője az első tárgyalást megelőzően megtett nyilatkozatában a keresettel szemben érdemi ellenkérelmet is előterjesztett, amely az alperesnek azon az állításán alapult, hogy a felperes által szállított árukkal kapcsolatban már 2006. október 13-án is és november 23-án is minőségi kifogást terjesztett elő. Ezzel a védekezéssel összefüggésben a Pp. 164.§ (1) bekezdése szerint a bizonyítási kötelezettség az alperest terhelte, amelyről az elsőfokú bíróságnak az alperes jogi képviselőjét - a meghatalmazása csatolására való felhívása mellett - ugyancsak tájékoztatnia kellett volna. A jogszabályoknak megfelelő előzetes tájékoztatása nélkül pedig az elsőfokú bíróság jogszerű döntést nem hozhatott.

Mindezekre tekintettel a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252.§-ának (2) bekezdése alapján - a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül - hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

Mivel az alperes jogi képviselője a perbeli képviseleti jogosultságát az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalát követően, a 2007. március 9-én csatolt ügyvédi meghatalmazással igazolta, a további eljárásban őt kell az alperes perbeli képviselőjének tekinteni.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak a Pp. 3.§ (3) bekezdésében írt tájékoztatási kötelezettségnek megfelelő tartalommal fel kell hívnia a feleket - a másodfokú eljárás során tett nyilatkozataikat is figyelembe véve - a tényállás megállapításához szükséges tényállításaik, bizonyítási indítványaik előterjesztésére, a perelhúzás megakadályozása érdekében a Pp. 141.§ (6) bekezdésében írt eljárásjogi szankció alkalmazásának kilátásba helyezése mellett. Ezt követően lesz az elsőfokú bíróság abban a helyzetben, hogy a perbeli vita tárgyában megalapozott érdemi döntést hozhasson.

A felperesnek a másodfokú eljárás során költsége nem merült fel.

Az alperes pedig a részben az általa és a jogi képviselője által elkövetett mulasztásai folytán szükségessé vált másodfokú eljárás költségeit a Debreceni Ítéltábla megállapítása szerint a Pp. 80.§ (2) bekezdése alapján maga köteles viselni, attól függetlenül, hogy a megismételt eljárásban a pernyertessége miként fog alakulni (azt is figyelembe véve, hogy a másodfokú eljárásban az alperes tárgyalás tartását kérte, amelyen a jogi képviselője nem, hanem csak (a Pp. 67.§ (3) bekezdésében foglalt tilalom ellenére) az iroda ügyvédjelöltje jelent meg).

Az illetékfeljegyzési jogban részesült alperes által le nem rótt fellebbezési eljárási illeték összegét pedig a Debreceni Ítéltábla „Az illetékekről” szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46.§ (1) bekezdése alapján csupán megállapította, annak viselése

tárgyában azonban az elsőfokú bíróságnak kell majd határoznia, a Pp. 252.§ (4) bekezdése szerint.

Debrecen, 2007. október 3.

Erőss Károlyné Dr. Vajvoda Ildikó sk. a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk. előadó bíró, Dr. Szűcs Lajos sk. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-